VERKIEZINGSPROGRAMMA

GEMEENTE SLUIS

2018 - 2022

SAMEN VERDER WERKEN

Aan een Sterk, Sociaal en Duurzaam Sluis!

oktober 2017

INHOUD

	INLEIDING	3
1.	LEVEN IN EEN VERBONDEN SAMENLEVING	4
	Zorg en Welzijn	4
	Wonen in een aantrekkelijke buurt	6
	Goed bereikbaar	9
	Sport verbindt	11
	Cultuur moet je koesteren	12
2.	AAN HET WERK	13
3.	BEHOUD VAN GOED ONDERWIJS	16
4.	LEVEN IN EEN DUURZAME EN GROENE OMGEVING	17
	Duurzame energie	17
	Afval	19
	Landbouw, landschap en natuur	19
5.	VEILIGHEID	21
6.	BESTUUR	22

INLEIDING

De wereld verandert en de gemeente Sluis verandert mee. Deze veranderingen bieden kansen! Doordat de Rijksoverheid grote taken overgedragen heeft aan de gemeenten, zoals de (jeugd)zorg en de participatiewet, maakt het tegenwoordig nogal wat uit in welke gemeente je woont en wie je gemeente bestuurt! Wordt er gekozen om het armoedebeleid weg te bezuinigen, de bijstand tot een strafbank te maken en aan het handje mee te lopen van ondernemers en projectontwikkelaars? Of kiezen we voor een verbonden samenleving waarin we er juist alles aan doen om iedereen mee te laten doen en niemand aan z'n lot overlaten? Voor de PvdA is dit geen vraag! Zorg en welzijn staan voor ons voorop! Zorg moet voor iedereen beschikbaar, toegankelijk, betaalbaar en dichtbij zijn. Op ons initiatief is er de afgelopen raadsperiode een integraal armoedebeleid vastgesteld en we zullen zorgen dat hier blijvende aandacht voor is!

Duurzaamheid wordt steeds belangrijker! Ondertussen is het grootste deel van de wereld hier wel van overtuigd en is het klimaatakkoord van Parijs afgesproken. Ook in Sluis ligt er nog een forse opgave om onze gemeente duurzamer te maken. Hier zal de komende jaren echt werk van gemaakt moeten worden, zodat onze kinderen een veilige en schone toekomst in een fijn milieu hebben.

Uit onderzoek blijkt dat mensen in landelijke gebieden, zoals onze gemeente, gelukkiger zijn en een bredere welvaart hebben dan de mensen in de Randstad. Dit is voor ons geen verrassing! We wonen in een geweldig gebied, maar we moeten er wel voor zorgen dat dit ook geweldig blijft! Goede voorzieningen, bereikbaar en betaalbaar voor iedereen! Een aantrekkelijke omgeving, waarbij we de rust en ruimte die ons zo kenmerken koesteren en daarom ook stoppen met de ongebreidelde bouw aan de kust. We zorgen dat mensen hier graag willen wonen, werken of op vakantie komen. En we zijn alert op (ondermijnende) criminaliteit.

Voor de PvdA is de rechtvaardige samenleving er één van eerlijk delen, vast werk, goed wonen, een gezond leven, toegang tot scholing, emancipatie en recht op zeggenschap. Om deze idealen te verwezenlijken is samenwerking noodzakelijk!

Samen met onze inwoners,
Samen met ondernemers en organisaties,
Samen met onze buren in Oost-, West- en Zeeuws-Vlaanderen om de totale regio te versterken,
Samen met hogere overheden als Provincie, Rijk en Europa.

Als landelijke partij hebben wij korte lijnen met partijgenoten in andere gemeenten, provincie, Rijk en Europa. Wij kunnen verder kijken en reiken dan de partij die zich voornamelijk bezig houdt met lokale zaken, omdat onze vraag versterkt wordt door landelijke en provinciale collega's. Wij kunnen als Zeeuws-Vlaamse PvdA-afdelingen ons gebied op de kaart zetten als deel van Zeeland en Nederland dat er ook toe doet. In het belang van de regio kan dit betekenen dat we op onderwerpen een afwijkend standpunt innemen ten opzichte van provinciaal en landelijk beleid.
De gemeente Sluis heeft krachtige bestuurders nodig die weten wat er lokaal leeft en nodig is, dit kunnen vertalen in beleid en onze belangen kunnen behartigen. De PvdA heeft deze bestuurders om verder te bouwen aan een samenleving waarin voor iedereen plaats is, waaraan iedereen bijdraagt en waar we niemand uitsluiten. Met een overheid die gelooft in de zelfredzaamheid van haar burgers, die dienstbaar is aan haar burgers en een vangnet biedt aan die burgers die (even) een vangnet nodig hebben.

1. LEVEN IN EEN VERBONDEN SAMENLEVING

Zorg en welzijn

Mensen staan centraal! Goede zorg voor de gezondheid van mensen is onontbeerlijk voor het welbevinden van mensen en voor een verbonden samenleving. Voor ons is het belangrijk, dat iedereen mee kan doen en niet langs de zijlijn hoeft te blijven staan. En als dat niet lukt (even of voor langere duur) is het van belang dat er altijd iemand is, die met je mee kan denken.

Als het om ondersteuning, zorg en welzijn van mensen gaat, is een aantal waarden voor de PvdA van groot belang. Het uitgangspunt voor de zorg moet zijn dat deze dichtbij, toegankelijk, beschikbaar, betaalbaar en aanwezig is. Mensen moeten vanuit vertrouwen een beroep kunnen doen op de zorg.

Bij welzijn vinden we bescherming, zelfredzaamheid, participatie, zorg voor elkaar en sociale samenhang essentieel. Dat doen we door vroegtijdig problemen van burgers en samenleving te signaleren, te benoemen en op te lossen. Dit is in belangrijke mate preventief. Met maatregelen als de bestrijding van eenzaamheid, het tegengaan van schooluitval, het beperken van overlast en het verminderen van verloedering in kernen, voorkomen we dat problemen verergeren en er later zwaardere hulp of zorg moet worden ingezet.

De zeggenschap van cliënten en medewerkers vergroten we, zodat die ook echt kunnen meepraten en besluiten over de kwaliteit van zorg en welzijn, het borgen van werknemers- en cliëntenbelangen en de toekomst van zorg en welzijn in onze gemeente.

In zorg en welzijn gaat het dus om samenwerking en kwaliteit, niet om concurrentie. De dialoog met mensen die hulp nodig hebben, het sturen op verbeteringen van de gezondheid en doelmatige besteding van de middelen staan voorop.

Armoede leidt tot een sociaal en maatschappelijk isolement. Onder andere de stijgingen van de woonlasten en zorgkosten zorgen voor een sterke toename van het aantal aanvragen voor schuldhulpverlening. Voor de PvdA is het niet aanvaardbaar dat één op de negen kinderen opgroeit in armoede. Opgroeien in armoede staat ontwikkelingskansen in de weg. Als er geen geld is, kan je niet deelnemen aan de muziekles, de sportclub, het schoolreisje of een verjaardagsfeestje.
Op initiatief van de PvdA Sluis is in de afgelopen raadsperiode een integraal armoedebeleid vastgesteld met aandacht voor deelname aan het Jeugdsportfonds en het Jeugdcultuurfonds in Zeeland. Daarnaast wordt samengewerkt met de stichting Leergeld, de kledingbank Zeeland en de voedselbank. Tevens is een aanvalsplan gemaakt om ‘verborgen’ armoede aan te pakken. Wij zullen nauw toezien op de uitvoering van dit beleid, zodat gezinnen en andere mensen met problematische schulden geholpen worden, zonder hun verantwoordelijkheid over te nemen, maar wel zo laagdrempelig en slagvaardig mogelijk.

Er zijn ook kinderen die hulp en zorg nodig hebben. Vaak is dit tijdelijk, omdat het thuis of op school even wat minder gaat. Daarnaast is er een kleine groep kinderen die echt jeugdzorg nodig hebben en soms te maken krijgen met de jeugdreclassering. Ondanks dat we met sterke preventie veel ernstige jeugdproblematiek kunnen voorkomen, zullen er altijd jongeren zijn, die intensieve vormen van jeugdhulp nodig hebben. Wij willen werken aan het verbeteren van de aansluiting tussen preventie en de jeugdhulp. Wij vinden dat binnen de jeugdzorg het kind, het gezin en de persoonlijke omgeving

het uitgangspunt van de ondersteuning moet zijn. De ouders hebben daar idealiter de regie in, zeker wanneer er meerdere vormen van hulp en ondersteuning bij een kind en/of gezin noodzakelijk is.

Voor onze ouderen is een goede oude dag met liefdevolle zorg en trotse medewerkers wat we graag willen zien. Om dit in Zeeuws-Vlaanderen te realiseren is het van belang dat zorg nabij wordt georganiseerd en in goede afstemming met het gemeentelijk Wmo-beleid ontwikkeld wordt. Gezamenlijk met vertegenwoordigers van cliënten en alle zorgaanbieders moet gewerkt worden aan een ambitieus regionaal gezondheidsbeleid.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Toegankelijkheid van zorg vanzelfsprekend is. In de zorg is elke vraag relevant, krijgt iedereen een persoonlijk gesprek en beperkt de dienstverlening zich nooit tot alleen maar digitale communicatie.
- Het aanvragen van zorg zo eenvoudig mogelijk wordt gemaakt en het voor elke inwoner duidelijk is waar en bij wie je terecht kunt met welk probleem of ondersteuningsvraag.
- Het in de aanbesteding van de zorg niet alleen gaat om de prijs, maar ook om de kwaliteit, goed werkgeverschap, het toepassen van cao's, werken met vaste dienstverbanden, medezeggenschap van cliënten en mantelzorgers en persoonlijk contact.
- Wij de zeggenschap van mensen in de zorg willen vergroten, zowel bij de aanbieders als bij de gemeente zelf. Wij ondersteunen adviesraden, patiëntenorganisaties, zorgcoöperaties en ledenraden.
- De bureaucratische rompslomp zo klein mogelijk wordt gehouden, de zorg betaalbaar is en de informatie over zorg op verschillende manieren wordt gegeven.
- Maatwerk en persoonlijk contact het uitgangspunt zijn voor onze zorg. Op die manier krijgen onze inwoners de zorg die zij nodig hebben.
- Eenzaamheid één van de grootste problemen in onze samenleving is. In een zorgzame en inclusieve samenleving kijken wij naar elkaar om en laten we eenzame mensen niet aan hun lot over. Eenzaamheid is er niet alleen onder ouderen. Jongeren die voor het eerst zelfstandig wonen hebben hier ook vaak mee te maken. Wij bestrijden eenzaamheid door ontmoetingsactiviteiten te faciliteren.
- Wij informele ontmoetingen in de openbare ruimte en gebouwen faciliteren en stimuleren, onder andere door ondersteuning aan dorpsraden, jeugdsozen en ouderensociëteiten.
- Mantelzorgers van onschatbare waarde zijn en zij onze steun en waardering verdienen. Goede ondersteuning van mantelzorgers is daarbij noodzakelijk, zoals respijtzorg en een mantelzorgcompliment.
- Wij de toegankelijkheid van voorzieningen voor mensen met een beperking maximaal maken. Wij dragen bij aan de uitvoering van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Daarnaast moet ook gedacht worden aan de woonomgeving traploos en voetgangersvriendelijk maken.
- Wij uitvoering geven aan het integraal armoedebeleid, zodat gezinnen en andere mensen met problematische schulden geholpen worden en iedereen mee kan doen. En daarbij maximaal inzetten op het voorkomen van problematische schuldproblematiek.
- De voedselbank ondersteund wordt.
- Wij staan voor een ruimhartig minimabeleid, met een inkomensgrens van 130% van het bijstandsminimum.

- Wij op alle leeftijden tijdig achterstanden signaleren en bestrijden. Porthos Sluis is voor kinderen, jeugdigen en hun ouders de basis en de verbindende schakel tussen alle voorzieningen, zoals de kinderopvang, scholen, jeugdgezondheidszorg en huisartsen en kinderartsen.
- Wij de weerbaarheid van kinderen en gezinnen versterken door een integrale aanpak. Deze is gericht op het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik, pestgedrag op scholen en social media, seksueel misbruik en problemen bij een vechtscheiding.
- Wij in samenwerking met het onderwijs voortijdig schoolverlaten voorkomen. De schakel tussen onderwijs en hulpverlening is daarbij van belang om vroegtijdig problemen bij jongeren te signaleren en daardoor schooluitval te voorkomen.
- Er ruim aandacht is voor de integratie van statushouders.
- Meer bekendheid wordt gegeven aan de rol van burgeradviseurs en de hulp die zij kunnen bieden en wij deskundigheidsbevordering van deze mensen faciliteren.
- ZorgSaam in Zeeuws-Vlaanderen een belangrijke rol vervult als basisziekenhuis. Het is van belang de toegankelijkheid en kwaliteit van spoed- en basiszorg ook op de langere termijn te borgen en inwoners te stimuleren gebruik te maken van deze zorg.
- De gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen zich gezamenlijk inspannen met ZorgSaam voor het aangaan van duurzame afspraken met de zorgverzekeraars in Nederland en Vlaanderen, waarbij het van belang is dat de Zeeuws-Vlaamse zorg een belangrijke rol vervult in de toegang tot specifieke specialistische zorg naar Vlaanderen.
- Er expliciete aandacht is voor het beschikbaar hebben van verpleeghuisbedden, zodat bij spoedopnames cliënten niet de regio uit moeten.
- Wij jongeren bij onze gemeente en beleid betrekken door middel van jeugdparticipatie in te zetten, met als doel een beter beeld te krijgen wat jongeren nodig hebben en aanspreekt.
- Wij zorgen voor goede randvoorwaarden en voldoende ondersteuning van vrijwilligers(organisaties), omdat zij een belangrijke bijdrage leveren aan de leefbaarheid van onze gemeente. Daarbij kan gedacht worden aan scholing en trainingen, verzekeringen, onkostenvergoeding, maar ook het betrekken van vrijwilligers bij beleid, samenwerking en waardering.
- Werving van vrijwilligers op basis van een persoonlijke benadering.

Wonen in een aantrekkelijke buurt

Wonen in een krimpgemeente

De Gemeente Sluis is een krimpgemeente. Het bevolkingsaantal daalt en de samenstelling van de bevolking wijzigt; minder jongeren en meer ouderen. Mede daardoor hebben de gemeente Sluis en Zeeuws-Vlaanderen te maken met een overschot aan woningen. Vanuit de Woon- en Structuurvisie gemeente Sluis wordt gestreefd om hoogwaardige, betaalbare duurzame koop- en huurwoningen aan te kunnen bieden in iedere kern, waarbij variatie, kwaliteit en levensloopbestendigheid voorop staan. Dit betekent onder meer dat overtollige of oude woningen moeten worden geruimd, samengevoegd of gerenoveerd, naast bouw van starterswoningen in kernen waar er vraag is. Op deze manier wordt de woningvoorraad kleiner en gaat de kwaliteit van de woningen omhoog.

De PvdA hecht aan permanente bewoning van huizen in de verschillende dorpen in relatief goedkope woningen, rust en ruimte om de hoek, alle voorzieningen op steenworp afstand en goede

kinderopvang en onderwijs in de buurt. De verdergaande thematisering en opwaardering van meerdere kernen blijft een speerpunt voor de PvdA om de aantrekkelijkheid van (de kernen in) de gemeente Sluis te vergroten. Kortom: kwaliteitsverbetering in de bestaande voorraad en concentratie van nieuwbouw binnen bestaand bebouwd gebied. De bouw van een compleet nieuwe wijk in IJzendijke met toename van bevolking als gevolg is hier een mooi voorbeeld van.

Tenslotte moet het mogelijk zijn om panden tijdelijk van de gemeente te verhuren alvorens tot sloop wordt overgegaan. De creative industry (jonge innovatieve ondernemers), pop-up stores, opleidingscentra, studenten en stagiairs kunnen tegen een gering bedrag een pand/appartement huren, wat ervoor kan zorgen dat kernen dynamischer worden .

Ruimtelijke ordening en Toerisme

De PvdA Sluis en de Gemeente Sluis omarmen de recreatieve en toeristische sector. Het is één van de belangrijkste economische pijlers van West-Zeeuws-Vlaanderen. Een pijler die groot is geworden door de aantrekkingskracht van het landschap. Met name de rust en ruimte in weidse polders, de 11 kilometer lange stranden en de afwisselende identiteiten van de verschillende kernen. De PvdA waakt over de handhaving van de provinciale Kustvisie waar de gemeente Sluis onderdeel van uitmaakt. Deze visie staat voor het behoud van de natuur- en landschapswaarden, het versterken van de stranden en dijken en de toekomst van de recreatiesector.

De laatste jaren hebben er aan de kust vele ontwikkelingen plaats gevonden, zoals de bouw van badplaats Cadzand-Bad en de realisatie van de jachthaven daar, vernieuwing en uitbreiding van strandpaviljoens, aanleg Waterdunen, kwaliteitsslagen en uitbreidingen van recreatiebedrijven en opwaardering Breskens. Daarnaast zijn er nog verschillende projecten in voorbereiding, onder andere in Cadzand-Bad, Nieuwvliet-Bad en havengebied Breskens.

De PvdA acht het van groot belang en wil er op toezien dat wordt voorkomen dat het kind met het badwater wordt weggegooid: de PvdA is namelijk van mening dat de bouw van appartementen aan de kust, die enkel gebruikt worden als tweede woning, zijn limiet heeft bereikt en er hooguit nog ruimte is voor uitbreiding van hotelkamers. Voor wat betreft havengebied Breskens ondersteunen we de uitbreiding van de jachthaven en de verplaatsing en opwaardering van de Vismijn en het Visserijmuseum, maar vinden we de bouw van 460 appartementen veel te veel! Te veel nieuwe appartementen zorgt voor een verzadigde markt en zal leegstand in de hand werken. Verder is de PvdA geen voorstander van het permanent bewonen van recreatiewoningen op parken aan de kust. Deze parken zijn bedoeld voor recreatie. De unieke combinatie van rust en ruimte en hoogwaardige recreatiesector is de kracht van West-Zeeuws-Vlaanderen en dat moet ook zo blijven!

Een nadelig gevolg van het toenemende toerisme is de druk op de leefbaarheid van kernen aan de kust, die met name in de winter dreigen te veranderen in “spookdorpen”. In een aantal kernen, zoals Retranchement en Nieuwvliet, zijn er meer tweede dan permanente woningen. Dit vindt de PvdA een zorgelijke ontwikkeling omdat hierdoor de leefbaarheid in het gedrang komt. Voorzieningen zoals supermarkten, basisscholen, kinderopvang en openbaar vervoer verdwijnen en dat ziet de PvdA als een belangrijke voorwaarde voor het welzijn van een dorpsgemeenschap.

Ook kopen er steeds meer Belgen een huis in Zeeuws Vlaanderen en ook in de gemeente Sluis.
Dit omdat de woningprijzen in België veel hoger zijn dan hier. De immigratie van Belgen kan echter

een tegenwicht bieden aan de forse autonome vergrijzing en ontgroening en kan dus ook voordelen opleveren voor de voorzieningen en het arbeidsaanbod, mits zij integreren en deel nemen aan de samenleving. De PvdA Sluis is van mening dat er vanuit burgerparticipatie per dorp een dorpsvisie moet worden geformuleerd, zodat inwoners van deze dorpen, inclusief deze Belgische woningbezitters, betrokken worden bij de inrichting van hun leefomgeving. De gemeente moet er samen met bewoners en dorpsraden voor zorgen dat buurten er goed onkruidvrij uit zien en vooral veilig zijn en waar we met elkaar samenleven in plaats van tegenover elkaar.

Ruimtelijke ordening en de Omgevingswet

De komende raadsperiode wordt de nieuwe Omgevingswet verwacht, die de Gemeente Sluis moet implementeren. Deze wet zorgt ervoor dat plannen van burgers/ondernemers langs één loket moeten waarbij aan alle regels in één keer wordt getoetst. De Gemeente Sluis moet er voor zorgen dat we vanaf de ingangsdatum het Omgevingsloket operationeel hebben. Hiervoor moet er in samenspraak met de participerende burgers een omgevingsvisie en omgevingsplan worden gemaakt.

Het maatschappelijk doel van de wet is het verbeteren en in stand houden van een veilige en gezonde leefomgeving. De wet vereenvoudigt en bundelt de regels op het gebied van de leefomgeving. Een paar belangrijke veranderingen ten opzichte van de huidige wetgeving zijn burgerparticipatie, flexibiliteit en meer mogelijkheden voor maatwerk. Bij burgerparticipatie moet men denken aan inspraak vooraf bij plannen, vergunningen en grote projecten. De flexibiliteit van de Omgevingswet zit in de ruimte voor provincie en gemeente om de landelijke regels aan te vullen of om er van af te wijken. Dat maakt meer maatwerk in de gemeente Sluis mogelijk. De PvdA staat achter deze wetgeving omdat burgers actief worden betrokken in de besluitvormingsprocedures en flexibeler wordt omgegaan met maatwerkoplossingen.

Mensen met een beperking hebben het recht om zo volledig mogelijk te participeren in de samenleving. De PvdA heeft zich altijd hard gemaakt voor de ratificatie van het VN-verdrag voor rechten van mensen met een beperking. In 2016 is dit verdrag van kracht geworden in Nederland. Wij implementeren dit verdrag en halen beperkingen weg, zodat onze buurten en dorpen toegankelijk voor iedereen zijn.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij stoppen met de ongebreidelde bouw van appartementen aan de kust en niet akkoord gaan met de bouw van 460 appartementen in het havengebied van Breskens.
- Er ruimte blijft voor nieuwe initiatieven op het gebied van starters op de woningmarkt, de mensen die vanuit beschermd wonen zelfstandig gaan wonen, levensloopbestendige woningen en statushouders.
- Er bij toestemming tot nieuwbouw ook (elders) gesloopt zal moeten worden of een bijdrage in het herstructureringsfonds worden gestort.
- Wij het renoveren en samenvoegen van woningen stimuleren. Particulieren die hier initiatieven toe nemen zullen we financieel ondersteunen vanuit het herstructureringsfonds.
- Het nodig is dat er aantrekkelijke centra blijven om een aantrekkelijke woonomgeving en voorzieningen te behouden.
- Wij zorgen voor korte lijnen en afspraken met woningcorporaties en ontwikkelaars.

- Er voor elke kern een dorpsplan wordt opgesteld om te kunnen werken aan behoud van leefbaarheid. Bewoners krijgen hier directe invloed op.
- Bouwprojecten en herstructureringsprojecten worden afgestemd op de toekomstige bevolkingssamenstelling waarbij gebouwd wordt om het zelfstandig wonen van ouderen te faciliteren.
- Nieuwe bouwconcepten voor meergeneratiegezinnen niet door regelgeving worden gehinderd.
- Gebruik van woningen als tweede woning de herstructureringsopgave kan verlichten. Indien dit leidt tot verlies van leefbaarheid in dorpen omdat woningen veelvuldig leegstaan en verpauperen, zullen we een tweede woningverordening opnieuw op de agenda zetten.
- Permanente bewoning in recreatiewoningen niet wordt toegestaan.
- Langdurige leegstand van tweede woningen door BOA's wordt gecontroleerd.
- Groepen bewoners, die panden in eigen beheer willen nemen of een wooncoöperatie willen starten, worden ondersteund en hiervoor de ruimte krijgen en worden geholpen bij het opstellen van een plan van aanpak en het rond krijgen van de financiering van deze wooncoöperatie.
- In landelijke gebieden bestaat meer behoefte aan levensloopbestendig wonen of het combineren van meerdere huishoudens onder één dak. Daarvoor is het mogelijk te bouwen, opdat meerdere generaties in de buurt van het oorspronkelijke bedrijf kunnen blijven wonen.
- Wij zorgen voor een veilige en goed onderhouden onkruidarme openbare ruimte. Speeltuintjes, groen, wijkparkjes en bankjes nodigen uit om elkaar te ontmoeten.
- Wij woningcoöperaties activeren om de bestaande woningen te saneren en er gevarieerde woningen voor terug te plaatsen. Er wel in een vroegtijdig stadium overleg moet plaatsvinden met de bewoners.
- Slooppanden ook tijdelijk verhuurd worden aan jonge innovatieve ondernemers
- Wij inzetten op verdere thematisering en vernieuwing zodat de aantrekkelijkheid van de gemeente Sluis wordt vergroot.

Goed bereikbaar

Om onze gemeente aantrekkelijk te houden voor inwoners, maar ook voor bezoekers is een goede bereikbaarheid van het hoogste belang!

Wij moeten dus een dekkend en hoogwaardig Openbaar Vervoer-netwerk ontwikkelen en in stand houden. Een goede bereikbaarheid van de diverse kernen en belangrijke voorzieningen, zoals de ziekenhuizen, scholen, gezondheidscentra en het Belgisch achterland. Wij vinden nog steeds dat de bus door de kern van IJzendijke moet gaan. Wij begrijpen het principe om het openbaar vervoer om te bouwen van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd. Van lege bussen in het rond laten rijden worden ook wij niet vrolijk. Maar we moeten wel zorgen dat er aan de mobiliteitsbehoefte van mensen voldaan wordt! Er zijn minder lijndiensten die ook nog eens moeilijk bereikbaar zijn, daardoor maken er nog minder mensen gebruik van, met als gevolg dat het aantal lijndiensten nog verder afgebouwd wordt. We moeten dus op zoek naar alternatieve vormen van openbaar vervoer.

Wij zijn er van overtuigd dat in de toekomst mensen vervoer door middel van een app zullen kunnen bestellen, waarna er een zelfrijdend elektrisch voertuig komt voorrijden die je naar de plaats van

bestemming brengt. Handig, gebruikersvriendelijk en ook nog eens goed voor het milieu. Wij denken zelfs dat dit helemaal niet zo heel lang meer zal duren, maar tot die tijd moeten we ook zorgen voor een aanbod van openbaar vervoer om aan de mobiliteitsbehoefte van mensen te voldoen! Momenteel hebben we de halte-taxi. Iedereen kan hier gebruik van maken en elke halte is bereikbaar tot 23.00 uur. Toch is het geen succes en wordt er niet veel gebruik van gemaakt. Het systeem is te moeilijk, je moet een pasje hebben en een halte-taxi anderhalf uur vooraf bestellen, en te onbekend! De PvdA vindt dat we het systeem veel gebruikersvriendelijker en dus eenvoudiger moeten maken. En er ook meer reclame voor moeten maken!

Verder is de PvdA groot voorstander van het implementeren van duurzame initiatieven van vervoer. We kunnen hiermee de mobiliteit verbeteren en tegelijkertijd een goede zaak doen voor het milieu.

Het openbaar vervoer en voorzieningen voor het verkeer zijn essentieel voor de regio!

Door middel van wegenbelasting betalen we met zijn allen aan wegen en tunnels in Nederland. Gebruikers van de Westerscheldetunnel worden onevenredig hard getroffen door hantering van het principe ”De gebruiker betaalt”. Het is een onderdeel van de Zeeuwse infrastructuur en moet net als alle andere wegen gezamenlijk betaald worden. Juist in Zeeuws-Vlaanderen is het van belang de streek bereikbaar en daarmee aantrekkelijk te houden. De PvdA Zeeuws-Vlaanderen wil dat de Zeeuws-Vlaamse gemeenten zich inspannen de tunnel zo spoedig mogelijk tolvrij te maken. In ieder geval moeten de opbrengsten van de tolgelden niet gebruikt worden voor verdere infrastructurele werken.

Voor studenten en werknemers aan weerszijden van de Westerschelde vormt ook de Westerscheldeferry een belangrijke verbinding tussen Breskens en Vlissingen. Wij zien deze verbinding als een onderdeel van de basisinfrastructuur en het is dan ook van belang dat de ferry op lange termijn behouden blijft. De PvdA Zeeuws-Vlaanderen wil dat de Zeeuws-Vlaamse gemeenten zich hier samen sterk voor maken.

Lijn 19 is de rechtstreekse verbinding naar Breda voor studenten, scholieren en ouderen uit Midden- en Oost-Zeeuws-Vlaanderen. Telkens weer wordt er vanuit de provincie de vraag gesteld of deze verbinding wel nodig is. Zonder treinverbindingen in Zeeuws-Vlaanderen is deze verbinding cruciaal. Wellicht kan deze lijn ook een aansluiting krijgen op het station Roosendaal waardoor directe treinverbindingen met de rest van het land in bereik komt.

De meeste mensen komen echter (nog) niet met het OV en dus moeten we zorgen voor goede, veilige en aantrekkelijke wegen en fietspaden.

De aantrekkingskracht van de regio voor burgers en toeristen moet worden vergroot door de parkeervoorzieningen te optimaliseren, zodat parkeeroverlast zo veel mogelijk wordt voorkomen. Het bieden van parkeergelegenheid in kernen en langs de kust dient beter dan tot nu toe geregeld te worden. Het eerste doel van betaald parkeren is de regulering van het verkeer en een tweede doel mag wat de PvdA betreft zijn om een deel van dure investeringen voor parkeren en andere voorzieningen via parkeergelden terug te verdienen. Aan de kust dient het vrij parkeren langs de openbare weg in verband met de verkeersveiligheid terug gedrongen te worden.

Om onze regio te promoten is het noodzakelijk blijvende aandacht te geven aan onze fietspaden en het onderhoud daarvan om de veiligheid nog verder te vergroten. Ook is het nodig aandacht te

besteden aan aantrekkelijke fietsenstallingmogelijkheden. De veiligheid van fietsers en wandelaars staat centraal. Veel aandacht is er voor de verkeersveiligheid van kinderen in de omgeving van scholen.

De PvdA blijft van mening dat het winkelcentrum Sluis veel aantrekkelijker zou zijn als dit autovrij is. De combinatie van auto's en winkelend publiek is niet van deze tijd. Voor de bevoorrading van de winkels dient een aangepaste regeling gemaakt te worden. De kooptoerist uit zowel het binnen- als buitenland zal de gemeente dankbaar zijn als men ongehinderd zonder stank van de uitlaatgassen en veilig op de openbare weg kan winkelen. Indien dit gerealiseerd kan worden dan ontstaat er ook de mogelijkheid om de Markt geheel of gedeeltelijk in te richten als terras voor de aanliggende horecaondernemers.

Naast een veilige en snelle bereikbaarheid van de gemeente is het ook belangrijk dat deze aantrekkelijk oogt. De aanwezige rotondes in onze gemeente zijn niet allemaal even fraai. De gemeente en andere beheerders van rotondes gaan gezamenlijk op zoek naar sponsors die bereidt zijn deze rotondes te verfraaien en te onderhouden. Net als in het buitenland moet het in Sluis mogelijk zijn ook kunstwerken op rotondes te plaatsen.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Het systeem met de halte-taxi gebruikersvriendelijker, eenvoudiger en bekender wordt gemaakt.
- Duurzame initiatieven voor nieuwe vervoerssystemen worden ondersteund, hierbij denken wij aan initiatieven zoals GoOV, Deel de Zon en dergelijke die allemaal te vinden zijn op www.bereikbaarzeeland.nl.
- Wij buurtbussen en bussen die worden gereden door vrijwilligers stimuleren om daarmee de kernen in onze gemeente goed met elkaar verbonden en bereikbaar te houden.
- Wij ons blijven inzetten voor een tolvrije tunnel en het behoud van de Westerscheldeferry en de Bredabus tezamen met onze partijgenoten in Terneuzen en Hulst.
- Het winkelcentrum in de kern Sluis (op gezette tijden) autovrij wordt gemaakt.
- Wij bij de inrichting van wijken en centra rekening houden met de gebruikers van rolstoelen en scootmobielen.
- Wij het parkeerbeleid zodanig inrichten dat overlast voor woonwijken zoveel mogelijk wordt beperkt. Hiervoor hebben we onder andere het systeem van vergund parkeren in Sluis en Cadzand-Bad. Er volgt handhavinginzet in gebieden waar parkeeroverlast hinderlijk en gevaarlijk is. Het parkeren van vrachtwagens in woonwijken pakken we aan.
- Wij zullen handhaven op illegaal geparkeerde/overnachtende campers. Er zijn voldoende camperplaatsen op de campings.
- Wij rotondes in onze gemeente opfleuren.

Sport verbindt

Sport is een belangrijke activiteit met positieve invloed op de gezondheid en een belangrijk bindend element in onze samenleving. Sporten en bewegen is niet alleen gezond voor lijf en leden, maar het voorkomt ook problemen als overgewicht en diabetes. Daarnaast heeft sportbeoefening belangrijke effecten op de motorische ontwikkeling en de mentale weerbaarheid van de jeugd. De PvdA Sluis is dus voorstander van gemeentelijke acties om iedereen aan het sporten of bewegen te krijgen.

De doelgroepen die hierbij bijzondere aandacht nodig hebben, zijn de jeugd, de chronisch zieken en mensen met een beperking en de senioren.

De gemeente Sluis heeft een groot voorzieningenniveau op het gebied van sport. Daarnaast hebben we een uitnodigende groene omgeving om te wandelen, fietsen, zwemmen, hardlopen en nog veel meer. Sportverenigingen vervullen een belangrijke maatschappelijke functie en zijn in veel kernen het sociale cement van de samenleving. Veel verenigingen kampen echter met dalende ledentallen in onze krimpregio. In de afgelopen periode zijn verenigingen al meer gaan samenwerken en zelf meer verantwoordelijkheid gaan dragen voor het onderhoud en beheer van hun accommodaties. (coöperatie veldsportverenigingen en zwembad Aardenburg).

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Bewegingsprogramma's voor ouderen in elke kern worden gestimuleerd.
- Wij als gemeente ook deelnemen aan het programma "Grenzeloos actief" dat onlangs in Zeeland van start is gegaan en gericht is op sporten voor mensen met een beperking.
- Multifunctioneel gebruik van sportparken en accommodaties het uitgangspunt is. Wij willen dat deze ook overdag beschikbaar zijn voor het onderwijs en activiteiten in het kader van begeleiding.
- Wij bij onderwijshuisvesting zorgen voor goede gymzalen. De gymnastiekles in het basisonderwijs wordt bij voorkeur gegeven door een vakleerkracht lichamelijke oefening.
- Door dalende ledenaantallen, als gevolg van een krimpende bevolking, sportclubs problemen ervaren. De PvdA ondersteunt mogelijke fusies en gezamenlijk gebruik van faciliteiten om de mogelijkheid van sportbeoefening in stand te houden.
- Wij Stichting Recreatiebad Elderschans Aardenburg zullen bijven ondersteunen om het zwembad te behouden en te versterken. Deze stichting is een goed voorbeeld van hoe mensen zelf, door samen te werken, voorzieningen kunnen behouden en versterken.
- Wij inwoners, van jong tot oud, stimuleren om meer te bewegen. Hiervoor is binnen Porthos Sluis door de inzet van sportmedewerkers binnen het cluster leefbaarheid en burgerparticipatie een divers aanbod ontwikkeld.
- Ondernemende besturen van sportverenigingen actief ondersteund worden in het vinden en begeleiden van vrijwilligers, het scouten van talenten en het samenwerken met andere verenigingen en het Jeugdsportfonds.

Cultuur moet je koesteren

Cultuur gaat over wie we zijn en wie we kunnen zijn, waar we vandaan komen en naartoe gaan, en over onze drijfveren en motieven. Cultuur is belangrijk voor de leefbaarheid in buurten en steden. Cultuur kent een grote verscheidenheid. Voor onze gemeente gaat het onder andere om bibliotheken, cultuurpodia, de (gemeentelijke) musea, cultuureducatie, maar ook de carnaval, folkloristische dag, kermissen en visserijfeesten. Juist voor de PvdA is het altijd belangrijk geweest dat alle vormen van cultuur toegankelijk en betaalbaar zijn voor iedereen en dat elke cultuuruiting van waarde is.

West-Zeeuws-Vlaanderen heeft door zijn ligging een uniek cultuurhistorisch verleden. Een schat waarin het typisch West-Zeeuws-Vlaamse kan worden herkend: de vestingstadjes, waterlinies, gebouwen, het landschap, zijn archeologische schatten, kerken enzovoorts. Daarnaast is er ook nog

het immaterieel erfgoed (de taal, folklore en gebruiken). Dit erfgoed maakt West-Zeeuws-Vlaanderen bijzonder en hiermee onderscheid het zich van andere gebieden.

Ook op het gebied van kleinschalige musea, theatervoorzieningen, bibliotheken, amateuristische kunstbeoefening, expositiemogelijkheden, concerten en veel andere hieraan gerelateerde cultuuruitingen, is er in de gemeente Sluis voor inwoners en toeristen een kwalitatief goed en over de kernen gespreid aanbod.

Met name voor de bezoekers van onze streek kan de cultuurbeleving bijdragen aan een versterking en verbreding van het toeristisch imago van West-Zeeuws-Vlaanderen. De gemeente Sluis kan en moet meer zijn dan zon, zee en strand. Voor de eigen bewoners van onze gemeente moeten we streven dat zoveel mogelijk bewoners kennis kunnen maken en deel kunnen nemen aan kunst en cultuur. Een basisvoorwaarde voor het realiseren van deze ambitie is naast laagdrempeligheid, de aanwezigheid van een divers en aansprekend cultureel aanbod.
Cultuur is een essentiële factor bij het bevorderen van de sociale cohesie binnen en buiten de kernen. Vrijwilligerswerk, amateuristische kunstbeoefening en het bezoeken van culturele activiteiten dragen bij aan maatschappelijke participatie en bewustwording. Belangrijk is dat van jongs af aan de jeugd in het basis- en voortgezet onderwijs in aanraking komt met verschillende aspecten van kunst en cultuur. Dit kan een belangrijke bijdrage leveren in de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Kennismaking met verschillende cultuuruitingen heeft een bewezen effect op onder meer het normbesef en de taalontwikkeling. Een open cultuur en voor iedereen!

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Niet wordt bezuinigd op de culturele voorzieningen.
- Geïnvesteerd wordt in culturele diversiteit en deze waarderen.
- Cultuureducatie voor kinderen en jongeren hoog op de agenda staat.
- Gestreefd wordt naar een laagdrempelig en aansprekend cultureel aanbod.
- Cultureel erfgoed wordt bewaard en behouden.
- Cultuur wordt geïntegreerd in andere beleidsterreinen.
- Mogelijkheden en ruimte wordt geboden aan de professionele kunstenaars.
- Samenwerking van culturele instellingen in de gemeente en samenwerking met Vlaanderen wordt gestimuleerd.
- Cultureel ondernemerschap wordt gestimuleerd met als doel nieuwe creativiteit met economische spin-off.
- Wij het Ledeltheater als belangrijke voorziening blijvend ondersteunen, indien noodzakelijk om een aantrekkelijke programmering te behouden, we de subsidie voor het Ledeltheater verhogen.
- Wij medewerking verlenen aan ondernemers die uitgaansgelegenheden voor jongeren willen creëren.
- Wij evenementen stimuleren en faciliteren, onder andere door duidelijke en eenvoudige regelgeving met als doel evenementen mogelijk te maken.

2. AAN HET WERK

Werk staat bij de PvdA voorop. Iedereen verdient een eerlijke kans op goed werk en een rechtvaardig inkomen. Werk is de sleutel tot bestaanszekerheid, waardering, respect en tot deelname aan de samenleving. Met werk zijn mensen in staat een zelfstandig bestaan op te bouwen en hun talenten te ontwikkelen. Werk biedt perspectief. Voor de PvdA is werk betaald.
Het minimumloon is echt het minimum. Lukt het hebben van een baan niet, dan zorgen we dat mensen op andere manieren volwaardig mee kunnen doen. Dat gebeurt op een manier die het beste bij hen past en de mogelijkheid openhoudt tot verdere ontwikkeling en ontplooiing.

Mensen, die kunnen werken, maar door omstandigheden zijn aangewezen op de bijstand worden respectvol behandeld. Wij vinden dat geen enkel mens kansloos hoort te zijn op de arbeidsmarkt en schrijven daarom niemand af. We realiseren ons wel dat het voor sommige mensen heel moeilijk is om op eigen kracht uit de bijstand te komen. De Wet Werk en Bijstand (WWB), de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) en (een gedeelte van) de Wajong zijn per 1 januari 2015 opgegaan in de Participatiewet (PW). De gemeenten zijn daarmee verantwoordelijk geworden voor het verstrekken van de verschillende bijstandsuitkeringen en de re-integratie van een grotere en complexere doelgroep. Voor de uitvoering van de PW, met name op het gebied van arbeidsontwikkeling en werkgeversdienstverlening, is door de drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten een gezamenlijke visie opgesteld. Wij willen dat iedereen participeert naar zijn of haar mogelijkheden, waarbij de kortste weg naar regulier werk het uitgangspunt is. Een vraag om een uitkering wordt beschouwd als een vraag om een werk.

Met de invoering van de Participatiewet komen mensen met een arbeidsbeperking niet zonder meer aan de slag bij onze sociale werkvoorziening Dethon. Mensen die voor 2015 een SW-indicatie hadden kunnen daar gewoon blijven werken. De PvdA Zeeuws-Vlaanderen wil de afbraak van arbeidsplaatsen voor mensen met een arbeidsbeperking voorkomen. Door reguliere bedrijven op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid aan te spreken om mensen met een beperking aan te nemen en door het ombouwen van Dethon tot een sociaal werkbedrijf. Naast ontwikkelingskansen te bieden aan mensen in de bijstand kunnen we mensen volwaardig en loonsvormend werk blijven bieden.

Economische groei creëert banen. Er is sprake van een tekort aan mensen in diverse sectoren, we moeten dat samen met de partners in onze regio oplossen. Bedrijven horen zich thuis te kunnen voelen in onze gemeente. Daarom zorgen wij voor een mooie gemeente die goed bereikbaar is en waar onderwijs, overheid en bedrijfsleven nauw samenwerken. Het is belangrijk dat ondernemers kunnen ondernemen en niet verzand raken in bureaucratie.

Als voorbeeld en een kans voor deze samenwerking zien we dat in de MKBA Zeeuws Vlaanderen de mogelijkheid werd geopperd om de sterke vergrijzing te benutten om de werkgelegenheid te laten groeien en Zeeuws Vlaanderen te versterken als zorgcentrum. Dit door een kwalitatief sterke opleiding te koppelen aan hoogwaardige stages, zeer betaalbare huisvesting en uitstekende vooruitzichten op de arbeidsmarkt.

Voor landelijke gebieden is het van belang om een goede oriëntatie te hebben op economisch sterkere steden en regio's. Voor de gemeente Sluis zijn de ontwikkelingen in de kanaalzone dus erg belangrijk. De werkgelegenheid bij grote bedrijven in de chemie, maar ook de grote groei bij bijvoorbeeld het dienstencentrum van Dow (BPSC) biedt kansen voor (toekomstige) inwoners van onze gemeente. De komende fusie tussen Zeeland Seaports en Havenbedrijf Gent kan deze

mogelijkheden in de kanaalzone aan beide kanten van de grens verder vergroten. Het is dus zeker belangrijk over de grens te kijken! Ook de haven van Zeebrugge ligt, zeker na de ingebruikname van de nieuwe A11, letterlijk om de hoek van onze gemeente en biedt dus enerzijds kansen op werk voor onze inwoners, en anderzijds kansen om mensen die daar werken hier een aantrekkelijke woonomgeving te bieden en zo nieuwe inwoners aan te trekken.

Goed overleg en samenwerken met ondernemers(verenigingen) en belangenorganisaties blijft belangrijk om voor de gemeente Sluis belangrijke economische dragers als recreatie en toerisme, maar ook detailhandel en koopcentra als Sluis verder te versterken. Dit betekent overigens niet dat we alles maar zullen toestaan, er dient een integrale afweging gemaakt te worden om zo de juiste keuzes te maken. De keuze voor een vierde supermarkt in Oostburg is volgens de PvdA Sluis bijvoorbeeld een foute keuze!

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Onderwijs, gemeente en lokaal bedrijfsleven meer en gestructureerd moeten samenwerken om de kansen van mbo'ers op de regionale arbeidsmarkt te vergroten. Hiervoor stellen we samen een lokale/regionale mbo-agenda op. In deze agenda maken we ook concrete afspraken over het aantal stageplaatsen. Als gemeente hanteren we hiervoor de norm van één stageplek op tien arbeidsplaatsen.
- De gemeente zelf het goede voorbeeld geeft door voldoende stageplekken en werkervaringsplaatsen aan te bieden binnen de eigen organisatie en vijf procent van de arbeidsplaatsen te reserveren voor langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten.
- De regels voor aanbestedingen zo worden toegepast dat het voor lokale ondernemers aantrekkelijk is om in te schrijven op aanbestedingen.
- Wij het re-integratiebudget vooral inzetten voor de meest kwetsbare groepen, zoals bijvoorbeeld mensen met beperkingen of statushouders. Als we hen niet intensief ondersteunen is het risico groot, dat ze nooit meer aan het werk komen en dat is een verspilling van talent.
- Wij het re-integratiebeleid inzetten op reguliere (niet-gesubsidieerde) en fatsoenlijk betaalde banen. Als dat niet of nog niet mogelijk is, geven we loonkostensubsidie of bieden we een baan aan bij het sociaal werkbedrijf. Voor hen waarvoor ook dat niet of nog niet in het bereik ligt, is er de arbeidsmatige of recreatieve dagbesteding. Niemand wordt aan zijn lot overgelaten en iedereen krijgt een kans om zijn of haar talenten te ontwikkelen.
- Ons re-integratiebeleid erop gericht is om mensen zo snel mogelijk naar werk te begeleiden. Als een opleiding of herscholing het beste perspectief geeft op werk en er geen andere mogelijkheden tot financiering zijn, kan de gemeente door een lening of een gift hierin voorzien.
- Wij bij aanbesteden, bijvoorbeeld in de zorg, eisen stellen aan het soort contracten. Dus geen 0-urencontracten en payrolling meer. Dit betekent dat we niet gaan voor de goedkoopste aanbieder, maar voor degene die goed met zijn werknemers omgaat en kwaliteit levert.
- Wij blijven inzetten op aantrekkelijke bedrijventerreinen en de kansen pakken die zich aandienen, bijvoorbeeld door het uitbreiden van De Vlasschaard Eede.
- De gemeente samen met de vastgoedeigenaren investeert in de kwaliteit van het centrumgebied (zoals in Oostburg, Breskens en Cadzand-Bad) om ervoor te zorgen, dat dit een aantrekkelijk winkelgebied wordt/blijft en de werkgelegenheid daar behouden blijft.

- Wij de uitgangspunten zoals verwoord in de Kustvisie vertalen naar gemeentelijk beleid en daarbij voldoende ontwikkelruimte scheppen voor de kwaliteitsslag van kampeerbedrijven/familiebedrijven.

3. BEHOUD VAN GOED ONDERWIJS

Onderwijs is cruciaal in de vorming van kinderen en jongeren. Zij moeten alle kansen krijgen om zich kennis en vaardigheden eigen te maken en hun persoonlijkheid, hun wereldbeeld en hun interesses te vormen. Een gunstige, inspirerende start werkt een leven lang door.
De PvdA staat voor goed, toegankelijk en betaalbaar onderwijs voor iedereen, je hele leven.
De overheid blijft eindverantwoordelijk en garandeert de kwaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid van al het onderwijs.

Basisonderwijs

De toekomst van een kind begint op de basisschool. Het vormt de basis van de culturele identiteit en de veilige leefomgeving waar een kind in opgroeit. De basisschool is het ontmoetingspunt van leerlingen, ouders en leerkrachten. Hoewel scholen ook een invulling geven aan de leefbaarheid en de sociale cohesie in dorpen, staat voor de PvdA Sluis de kwaliteit van het onderwijs voorop.

Er zijn ook dreigingen in het onderwijs waar de PvdA Sluis zich van bewust is. Door diverse factoren dalen de leerlingenaantallen. Om de kwaliteit en zorg te garanderen en om het onderwijs betaalbaar te houden, moeten de onderwijsorganisaties Escalda-scholen en Scoba fuseren om zo de krachten te bundelen en onderwijs op een zo breed en algemeen mogelijke manier aan te kunnen bieden. Wij willen scholen belonen die bereid zijn om samen te werken, te innoveren en investeren in kwalitatief goed, bereikbaar en toegankelijk onderwijs in de regio.

Jaarlijks volgen ruim 1200 leerlingen uit Zeeuws-Vlaanderen onderwijs in België. Om deze weglek richting het onderwijs in België te voorkomen is het van belang om kinderen al op jonge leeftijd aan het onderwijs in Nederland te binden. Startgroepen waarbij kinderen al vanaf 2 jaar vier dagdelen per week spelenderwijs elkaar ontmoeten tegen een gunstig tarief zijn een succesfactor. Wij willen dit stimuleren en wellicht zelfs als pilotregio voor landelijk beleid zijn.

De basisschool wordt gezien als een brede school waar voor-, tussen-, en naschoolse opvang mogelijk moet zijn. De vorming naar Integrale Kind Centra (IKC) waarbij niet alleen wordt samengewerkt door verschillende partijen (zoals nu het geval is bij brede scholen), maar er juist ook sprake is van een integrale werkwijze stimuleren we.

Voortgezet onderwijs

Het voortgezet onderwijs staat door dalende leerlingenaantallen financieel onder druk. Het Zwin College in Oostburg dreigt op korte termijn te verdwijnen als er geen samenwerking plaatsvindt met scholen in Zeeuws-Vlaanderen.

De PvdA Zeeuws Vlaanderen steunt de actie voor het behoud van voortgezet onderwijs in West-Zeeuws-Vlaanderen. Samenwerking is onontbeerlijk op korte en lange termijn. Wij vinden het van belang dat er voortgezet onderwijs vanuit tenminste Oostburg, Terneuzen en Hulst gevolgd kan blijven worden. Daarnaast trekken wij gezamenlijk op in belangenbehartiging van de regio richting het Rijk, zodat er maatwerk in de bekostiging van de scholen komt.

Indien er richtingen verdwijnen moet er gratis vervoer zijn voor leerlingen naar locaties van voortgezet onderwijs in Terneuzen, zodat het brede aanbod van onderwijs in Zeeuws-Vlaanderen blijft gewaarborgd.

Een goed voorbeeld is het Centrum voor Toptechniek waar die borging van een breed aanbod van kwalitatief sterk techniekonderwijs in Zeeuws-Vlaanderen en het stimuleren voor de keuze van techniek centraal staat. Een bredere samenwerking van het voortgezet onderwijs is volgens de PvdA Sluis een must.

Wij willen dat zowel de basisschool en voortgezet onderwijs één van de belangrijkste plekken in het leven van een kind blijft. Het onderwijs is een onderdeel van het West-Zeeuws-Vlaamse DNA. Als je geen scholing volgt in je regio heb je minder binding met je regio en je roots. Daarentegen zullen jonge gezinnen zich niet snel meer vestigen in een streek waar geen voortgezet onderwijs meer is. Samenwerking kan worden gezocht met het bedrijfsleven om het onderwijs divers, kwalitatief hoog en betaalbaar te houden.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij basisscholen stimuleren om zich om te vormen naar Integrale Kind Centra's.
- Voorlichting gegeven wordt aan ouders in het basis- en voortgezet onderwijs over opvoeding, social media, verkeer en alcohol en drugs.
- Er startgroepen opgezet worden waarbij kinderen al vanaf 2 jaar vijf dagdelen per week spelenderwijs elkaar ontmoeten. In de praktijk wordt de peutergroep uitgebreid met een dag extra en gratis.
- Er gratis kinderopvang gerealiseerd wordt om verdere weglek van kinderen en leerlingen uit de regio te voorkomen.
- Samenwerking binnen het onderwijs plaats vindt met maatschappelijke partners, zoals welzijn, zorg, sport, recreatie en cultuur.
- Er een brede Zeeuws-Vlaamse scholengemeenschap voor het voortgezet onderwijs wordt gevormd.
- Indien opleidingen/richtingen niet langer in Oostburg kunnen blijven bestaan op het Zwincollege, wij zorgen voor gratis vervoer van leerlingen naar Terneuzen.
- Wij gezamenlijk optrekken om de belangenbehartiging van de regio richting het Rijk te accentueren zodat er maatwerk in de bekostiging van de startgroepen en het basis- en voortgezet onderwijs komt.
- De mogelijkheden en de meerwaarde van digitaal onderwijs onderzocht wordt.
- Wij leegkomende schoolgebouwen verhuren, te koop zetten of toenadering zoeken tot de innovatieve/creatieve klasse.

4. LEVEN IN EEN DUURZAME EN GROENE OMGEVING

Duurzame energie

Voor de PvdA is duurzaamheid belangrijk. De klimaatverandering, de toename aan regenwater en de CO2-uitstoot baren ons zorgen. Ook de lokale overheid heeft een bijdrage te leveren aan het

verduurzamen van onze gemeente en ons land. De verduurzaming gaat nu te traag, er is versnelling nodig.

Op initiatief van de PvdA Sluis is er een visie op duurzame energie (Samen Groen) vastgesteld. Deze is gevolgd door, opnieuw op initiatief van de PvdA Sluis, de visie Duurzaam Sluis 2013-2019. Helaas is het voor het grootste deel bij mooie woorden gebleven vanuit de gemeente! Gelukkkig zijn er wel particuliere initiatieven, we zien dat de burgers en bedrijven momenteel sneller gaan dan de gemeente als het over duurzaamheid gaat. De PvdA Sluis vindt dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven en, samen met burgers en bedrijven, de gemeente duurzamer moet maken!

Bij duurzame energie gaat het vaak over lastig te begrijpen termen als megawatts, petajoules en percentages energieneutraal. Dat is meer dan jammer, want het gaat juist om een onderwerp dat iedereen aangaat. Met de verduurzaming van de energie wordt energie lokaal: bedrijven en inwoners worden zelf energieproducent, met aardwarmte of zonnepanelen. Wij vinden dat onze gemeente samen met haar inwoners en ondernemers bij moet dragen aan het voorkomen van opwarming van de aarde en klimaatverandering. Het in Parijs bereikte, door alle landen ondersteunde, Klimaatakkoord onderstreept de urgentie van de energietransitie. Wij geloven ook, dat duurzaamheid een bijdrage kan geven aan onze lokale economie. Sommige lokale bedrijven plukken daar nu al de vruchten van. Als meer bedrijven volgen, kan onze gemeente de bakermat zijn van een duurzame, energieneutrale gemeente. De PvdA vindt dat we nadrukkelijk alle opties voor duurzame alternatieve energiebronnen moeten onderzoeken in onze gemeente, dus ook wind- en zonne-energie.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij, als vervolg op de visie Duurzaam Sluis 2013-2019, een lokale klimaatverordening of agenda opstellen. Daarin stellen we concrete doelen ten aanzien van de verduurzaming van woningen, bedrijven(terreinen), (overheids)gebouwen en onderwijs- en zorginstellingen.
- Wij het gebruik van warmtepompen en zonnepanelen stimuleren door voorlichtingscampagnes te organiseren, subsidies te verstrekken en daken van publieke gebouwen ter beschikking te stellen aan particulieren voor het plaatsen van zonnepanelen.
- Wij zullen participeren in postcoderoos coöperaties met gemeentelijke gebouwen met kleinverbruikersaansluiting.
- Wij faciliteren dat er een zonneweide binnen de gemeente wordt aangelegd voor het opwekken van zonne-energie.
- Wij al onze gemeentelijke gebouwen met geschikte daken voorzien van zonnecollectoren.
- Wij een informatiepunt opzetten binnen onze gemeente. Particulieren en organisaties kunnen daar terecht met al hun vragen over duurzaamheid.
- Wij de totstandkoming van energiecoöperaties stimuleren waarin bewoners gezamenlijk energie gaan opwekken. Dat doen we door inhoudelijke ondersteuning (bijvoorbeeld juridisch) te leveren, maar ook door subsidies op zonnepanelen, warmte-koude-opslag (WKO) en voor andere veelbelovende duurzame energietechnologie. De toegang tot dit type coöperaties en initiatieven moet ook geborgd zijn voor mensen, die niet direct zelf een investeringsbedrag op tafel kunnen leggen.
- Wij deelnemen en financieel bijdragen aan het Zeeuws Klimaatfonds.

- De gemeente 100% duurzame stroom zal inkopen. Ook onze leveranciers en subsidieontvangende organisaties zullen hiertoe worden aangezet/verplicht.
- Bij aanbestedingen, kaveluitgifte en bestemmingsplannen we duurzaamheid en energie(voorziening) opnemen als eis. Net als het gebruik van energiebesparende maatregelen bij nieuwbouw.
- Wij duurzame alternatieven voor de verwarming van gebouwen in de gemeente stimuleren. Zo willen we dat de gemeente in haar eigen gebouwen gebruik maakt van energiebesparende technologieën, zoals warmte-koude-opslag en ledverlichting.
- Door het aanleggen van oplaadpunten/snelladers we het gebruik van elektrische auto's, scooters en e-bikes stimuleren. De gemeentelijke organisatie geeft het goede voorbeeld met haar eigen elektrische wagenpark.

Afval

De PvdA Sluis vindt dat de hoeveelheid afval, die gestort of verbrand wordt, zoveel mogelijk moet worden teruggebracht. Daarom zijn wij voor het scheiden van afval zodat afval opnieuw gebruikt kan worden. We streven naar een circulaire economie waarin afval dient als grondstof. In de gemeente Sluis is de hoeveelheid restafval veel hoger dan het landelijk gemiddelde en veel hoger dan de landelijke doelstelling! Er moet dus een forse inhaalslag gemaakt worden.

Het scheiden van afval is de basis van hergebruik en recycling. Het systeem van DIFTAR (gedifferentieerd tarief) kan behulpzaam zijn bij het streven naar duurzaamheid. DIFTAR bevordert zowel het scheiden van afval als het verminderen van het aanbod aan afval.

DIFTAR kent echter ook risico's. Het principe is: de vervuiler betaalt. Niet iedereen kan kiezen voor het aanbieden van minder afval. Als je kleine kinderen hebt (luiers) of bij bepaalde ziekten (medicatie en ondersteunende artikelen) kan de inwoner niet kiezen voor het beperken van het aanbod aan afval. Mensen met een krappe beurs kunnen hierdoor in de problemen komen.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij extra inzetten op voorlichting en bewustwording om afval beter te scheiden.
- Wij blauwe containers invoeren voor het inzamelen van oud papier en de inzameling door verenigingen blijven stimuleren.
- Wij gele containers invoeren voor het inzamelen van plastic en drankkartons.
- Wij gechipte containers voor restafval invoeren en een systeem van DIFTAR invoeren, maar daarbij wel zorgen dat mensen hun restafval nog wel ergens gratis kunnen weg brengen.

Landbouw, landschap en natuur

De PvdA vindt het belangrijk dat bewoners dichtbij huis de natuur kunnen beleven en dat de natuur in de omgeving gemakkelijk bereikbaar en toegankelijk is. Vele elementen van vervlogen tijden zijn nog steeds goed zichtbaar in het landschap van de gemeente Sluis. Kreken, dijken en historische fortificaties zijn enkele kenmerken van een boeiend en afwisselend kleinschalig landschap. De vergezichten, de ontstaansgeschiedenis en de zichtbare littekens uit het roerige verleden hebben West Zeeuws Vlaanderen de aanwijzing Nationaal Landschap opgeleverd.

Landbouw en recreanten zijn de belangrijkste gebruikers van het buitengebied. Beiden hebben deels tegenstrijdige belangen: efficiënt productielandschap tegenover een kleinschalig en recreatief toegankelijk landschap. De werkgelegenheid in de landbouw neemt verder af. Daar komt nog bij dat er in Zeeland verhoudingsgewijs veel oudere bedrijfsvoerders zijn met kleine bedrijven en zonder opvolger.

De inkomens in de landbouw staan al enige tijd onder druk. Steeds meer werken landbouwers in deeltijd en heeft de zogenaamde verbrede landbouw (kamperen bij de boer, productverkopen aan huis en landschapsonderhoud) z'n intrede gedaan. De werkgelegenheid in de landbouw zien we voor een deel wel terug bij de loonbedrijven, maar dat is in hoofdzaak tijdelijk en laaggeschoold werk.

De milieudruk van de Nederlandse landbouw is nog steeds te hoog. Aanwenden van minder mineralen, meer gebruik van dierlijke mest en combinaties vinden met energieopwekking (denk aan co-vergisting) zullen meer en meer noodzakelijk zijn.

Natuurbeleving vormt een bron van inspiratie en ontspanning voor de drukbezette burger. Onderzoeken van de ANWB, MKB en de Rijksoverheid laten zien, dat de Nederlandse burger natuur zeer waardeert en er graag op uit trekt.

De kwaliteit van cultuur, natuur en landschap vormt een keurmerk voor de streek en zal vooral voor stedelingen steeds meer een rol gaan spelen bij de keuze voor de bestemming van een vakantie of een lang weekend.

Steeds meer mensen willen in hun vrije tijd buiten actief zijn en in toenemende mate worden natuurgebieden ontsloten. Denk in ons gebied dan vooral aan Waterdunen, grote delen van het Zwin en de Verdronken Zwarte Polder, de wandelroutes over en langs de Wallen van Retranchement, Aardenburg, Sluis en de Olieschans, de wandel-/fietsroute door de Zwartegatsekreek, maar ook de uitzichtpunten in het Grote gat, Plaskreek, Blikken en Baarzandse kreek. Nieuwe routes door het Grote gat, Aardenburgse Havenpolder en de Herdijkte Zwarte Polder, de bosjes van het Erasmus en Nummer Één. Er is de laatste jaren veel waterrijke natuur bijgekomen en dat leidt in de winter soms tot veel schaatsplezier.

Dat is een goede ontwikkeling en is toe te juichen. Een zonering en afstemming van alle activiteiten kan wenselijk zijn. Denk hierbij aan: wandelen, fietsen, zwemmen, (zee)kano varen, surfen, kite surfen, kite buggen, waterskiën, jetski varen, speedboten en parasailen. Alles kan, maar misschien niet overal.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij mogelijkheden om de landbouw te moderniseren met middelen van het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) benutten.
- Verspreid liggende veldpercelen bijeengebracht worden tot een aaneengesloten huisperceel om tot kostenbesparing en bedrijfsefficiëntie te komen.
- De 'verbrede' mogelijkheden binnen het individuele landbedrijf zoveel mogelijk ondersteund worden.
- Intensieve veehouderij geweerd wordt.
- De landbouwsector vermaatschappelijkt wordt met dwarsverbanden naar de sectoren recreatie en natuur.

- Agrarische bedrijven en particulieren als ontwikkelaar en beheerder van een recreatief aantrekkelijk landschap gefaciliteerd en gestimuleerd worden, onder andere door het stimuleren van het natuurvriendelijke beheer van oevers/slootkanten en akkerranden.
- De uitvoering van het Nederlandse en Europese natuurbeleid in de gemeente Sluis gesteund wordt.
- Wij samen met Recron, het Duumpje en het Zeeuwse Landschap een nadere invulling geven aan reeds aangelegde gebieden bestemd als recreatienatuur. Dit kan de routestructuren en tevens het totale recreatieve aanbod binnen de gemeente Sluis versterken.
- Natuurgebieden in zomer en winter opengesteld zijn ten bate van natuurbeleving.
- Wij het predicaat Nationaal Landschap als kwaliteit van de streek beter promoten.
- Bij uitbreiding van de bebouwing het principe rood voor groen wordt gehanteerd. Uit de grondopbrengsten wordt streekeigen natuur- en landschapsontwikkeling bekostigd.
- Nieuwe ontwikkelingen passend moeten zijn bij de Zeeuwse identiteit en schaalniveau.
- Lokale groene initiatieven bij de ontwikkeling en uitvoering van hun plannen (ook financieel) ondersteund worden.
- Kennisuitwisseling en overdracht over het beschermen van soorten en over het inrichten van tuinen en openbaar groen voor meer biodiversiteit geinitieerd en gefaciliteerd wordt.
- Er een visie opgesteld wordt op de vrijkomende agrarische bebouwing om de ontwikkeling van het agrarische gebied te bevorderen.

5. VEILIGHEID

Veiligheid en respect voor elkaar is voor veel mensen (gelukkig) een vanzelfsprekende zaak. Jammer genoeg zijn er altijd mensen, die zich niet aan regels houden en dit kan leiden tot overlast of criminaliteit. In gebieden in Nederland waar veel mensen samenwonen, is de kans op spanningen tussen (groepen) mensen aanzienlijk hoger dan in het landelijke Zeeuws-Vlaanderen. Dan nog zijn inspanningen geboden om criminaliteit en asociaal gedrag tegen te gaan of te voorkomen en te zorgen dat mensen zich veilig voelen in hun eigen omgeving.

De PvdA Sluis wijst elke vorm van discriminatie af. Voor ons is ieder mens even waardevol, ongeacht achtergrond, sekse of seksuele geaardheid. Iedereen doet mee en draagt bij naar eigen mogelijkheden. Het niet respecteren van deze grondregel dient dan ook te worden bestreden.

Wanneer het om veiligheid gaat wil de PvdA preventie waar dat kan (voorkomt namelijk criminaliteit en discriminatie) en hard ingrijpen waar het moet. Maar ook verloedering moet worden tegengegaan. Hufterigheid en onbeschoft gedrag, maar onder andere ook huiselijk geweld is niet te tolereren.

Bijzondere zorg vergt de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Steeds vaker zien we voorbeelden van criminaliteit rond drugs, mensenhandel en/of vastgoed, die vanuit de onderwereld de bovenwereld binnendringt en vergiftigt.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Misdrijven die voorkomen worden, hoeven niet te worden bestreden. De preventie heeft betrekking op fysieke zaken (politiekeurmerk wonen en een goede inrichting van de buitenruimte) en speelt een belangrijke rol in het jeugd- en gezondheidsbeleid.
- Goede voorlichting aan schooljeugd over gebruik van drugs en alcohol moet gecontinueerd worden.
- Wij optreden tegen alcoholmisbruik onder jongeren. Ouders hebben hierin een eerste verantwoordelijkheid. Wij verwachten van onze winkeliers en horecaondernemers dat zij zich houden aan de leeftijdsgrens. Dit handhaven wij streng.
- Wij pleiten voor een keiharde aanpak van harddrugs en van de infrastructuur die productie en verspreiding op de markt mogelijk maakt.
- Tegen discriminatie moet worden opgetreden, slachtoffers krijgen hulp en bovenal zetten we in op preventie.
- In het overleg van burgemeester, justitie en politie prioriteit gegeven wordt aan voorkomen en bestrijding van ondermijnende criminaliteit.
- Overbodige of onzinnige regelgeving dient te worden afgeschaft. Afgesproken regels dienen echter gehandhaafd te worden, waarbij aantasting van de legitimiteit van instituties en gezagsdragers ontoelaatbaar is.
- Om effectief te handhaven het belangrijker is dat de pakkans van overtreders vergroot wordt, dan dat de straf heel hoog is. Wij staan dan ook voor een gezamenlijke aanpak van woningcorporatie(s), brandweer, politie, gemeente en anderen om aantasting van het woongenot door woonoverlast te voorkomen en aan te pakken.

6. BESTUUR

Wij kiezen voor een verbonden samenleving. Een samenleving waarin iedereen mee kan doen, zichzelf kan zijn en een samenleving waarbinnen onze verscheidenheid wordt gekoesterd. Een samenleving die bijeen blijft en niet uiteenvalt. Wij kiezen ervoor om het bindend vermogen in de samenleving te versterken en de destructieve krachten de wind uit de zeilen te nemen. Een veilige en open samenleving.

De lokale overheid krijgt steeds meer taken. De PvdA vindt dit een gewenste ontwikkeling. Wij zijn altijd voorstander geweest van de decentralisaties in het sociale domein. Ook de versterking van de positie van de lokale overheid ten opzichte van de woningbouwcorporaties vinden we een goede ontwikkeling.

De overheid is er voor haar inwoners. Voor ons is het belangrijk dat de overheid voorkomt dat inwoners door het ijs dreigen te zakken, ongeacht de redenen daarvoor. Het beschermen van de privacy van burgers hoort hier ook bij. Datalekken zijn uit den boze.

De PvdA gelooft in modernisering van de democratie. Bij de moderne burger, die inspraak heeft op school en op het werk en die als kritische consument is gaan denken, past niet dat hij één keer in de vier jaar mag stemmen en verder zijn mond moet houden. Een burger die actief betrokken wil zijn bij het bestuur moet daar de mogelijkheid toe hebben.

De financiële positie van de gemeente blijft een punt van zorg. De schuld neemt niet af en de solvabiliteit is te laag. Een strakke begrotingsdiscipline is dan ook noodzakelijk.

Wij vinden dat je visie nodig hebt om de keuzes waar de gemeente voor staat, te kunnen maken. Hoe willen wij dat onze lokale samenleving eruit gaat zien? In die keuzes laten we ons leiden door begrippen als solidariteit en rechtvaardigheid, een samenleving waarin voor iedereen plaats is en waaraan iedereen bijdraagt en waar we niemand uitsluiten. Met een overheid die gelooft in de zelfredzaamheid van haar burgers, die dienstbaar is aan haar burgers en een vangnet biedt aan die burgers die (even) een vangnet nodig hebben.

Om te kunnen werken aan de samenleving zoals die ons voor ogen staat, is een lokale overheid nodig die slagvaardig is, die de taken waarvoor zij staat goed kan uitvoeren. Dit betekent dat er meer regionale samenwerking nodig is. Op heel veel terreinen, zoals bijvoorbeeld de arbeidsmarkt, economische zaken en de woningmarkt, mogen gemeentegrenzen, maar ook landsgrenzen geen belemmering vormen maar is een regionale aanpak gewenst. Een gevolg hiervan is dat regionale verbanden zoals Gemeenschappelijke Regelingen, steeds meer beleid ontwikkelen en uitvoeren. Gemeenteraden hebben hier regelmatig het idee weinig tot geen invloed op te hebben. De PvdA zal er alles aan doen om te voorkomen dat de raad buiten spel komt te staan.

Hoewel niet principieel tegen herindelingen, is de PvdA Sluis op dit moment geen voorstander van een gemeentelijke herindeling in Zeeuws-Vlaanderen. Wij zijn van mening dat het grondgebied van de gemeente in dat geval wel heel erg groot wordt. De afstand tussen burger en bestuur zal in dat geval te groot worden. Wij zien hier dus geen enkel voordeel in. Wel vinden wij dat er (nog) meer samenwerking dient te komen. De samenwerking moet wel voor beide partijen meerwaarde opleveren. Herindeling is niet per se noodzakelijk om effectiever en efficiënter te gaan werken. Zaken kunnen ook aan de achterkant geregeld worden, bijvoorbeeld een gezamenlijke dienst openbare werken.

Naast de regionale samenwerking in Zeeuws-Vlaanderen en Zeeland vinden wij dat we de blik meer naar het zuiden moeten richten. Europa transformeert steeds meer tot een “Europa van de regio’s”. Zo bekeken hoort Zeeuws-Vlaanderen veel meer bij Oost- en West-Vlaanderen dan bij Zeeland.

Voor de PvdA betekent dit voor de komende raadsperiode dat:

- Wij een lokale overheid willen die zich dienstbaar opstelt. De gemeente is er voor de bewoners, niet andersom. We zien bewoners als verantwoordelijke burgers die het beste met de gemeente of het dorp voor hebben. Voor onverschilligheid is in onze gemeente geen plaats.
- Waar mogelijk bewoners in een zo vroeg mogelijk stadium betrokken worden bij belangrijke keuzes. Dat komt het beleid ten goede: de kans op succes is groter als bewoners weten dat ze invloed op het beleid hebben.
- Verdere regionale samenwerking op onderdelen noodzakelijk is. Op economisch en sociaal terrein is veel winst te behalen, zeker nu de lokale overheid voor steeds meer taken op het gebied van zorg, welzijn en sociale zekerheid verantwoordelijk is. Dit mag echter niet leiden tot een nieuwe vorm van centralisme die slecht democratisch controleerbaar is.

- Bureaucratie en regeldrift samen met bewoners en ondernemers aangepakt wordt. Regels zijn er om bewoners en bedrijven te helpen, niet om ze dwars te zitten. We schaffen overbodige regels af.
- Wij overheidstaken alleen uitbesteden als marktpartijen deze echt beter en goedkoper kunnen uitvoeren. Verdere uitbesteding van taken en marktwerking heeft niet onze voorkeur.
- Wij behoedzaam omgaan met de beschikbare overheidsmiddelen. Wij beheren dit alsof het om ons eigen geld gaat. Dit doen wij door een sterke budgetdiscipline, wij sturen op gestelde doelen op basis van vooraf beschikbaar gestelde middelen. Wij zijn terughoudend met betrekking tot het aangaan van risico's.
- Wij verantwoorden door helder te verwoorden wat is bereikt, hoe het is bereikt en met inzet van welke middelen. Transparantie vooraf en achteraf.
- De gemeente haar eigen dienstverlening op orde heeft. De telefoon wordt binnen zes keer overgaan opgenomen door de receptie van het gemeentehuis en brieven en mails worden beantwoord binnen de daarvoor gestelde termijnen.
- Wij de lokale lasten gelijke tred laten houden met de inflatie.
- Geen enkele trouwambtenaar mag weigeren een homostel in de echt te verbinden. Onze overheid is dienstbaar aan haar burgers.
- Het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod – allen die zich in de gemeente Sluis bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld – voor ons uitgangspunt zijn.
- Gemeenteraadsleden van de Partij van de Arbeid in de eerste plaats volksvertegenwoordigers zijn. We staan in nauw contact met bewoners, maken waar mogelijk gebruik van hun kennis en ervaring en leggen over standpunten en besluiten voortdurend verantwoording af.